

Kesyon yo Poze Souvan: Maladi Koronavirus 2019 (KOVID-19) ak Granmoun Aje yo

Mizajou 13 Daout, 2020

Anba direksyon Gouvènè Larry Hogan, ajans etay yo kontinye devlope plan kont prevansyon ak repons konplè e ki kowòdone pou maladi kowonaviris 2019 (KOVID-19) lan.

Depatman Sante Maryland (MDH) lan pral kominike dirèkteman avèk piblik la, nan bay dènnye enfòmasyon yo pandan sityasyon sa a devlope ak enfòmasyon ki egzat sou fason pou pwoteje tèt ou ak fanmi ou.

Si w gen kesyon sou KOVID-19 yo pa reponn la a, rele depatman sante lokal ou a oswa rele nan 2-1-1.

Kisa ki KOVID-19 lan?

KOVID-19 se yon maladi ki koze pa yon viris respiratwa ke yo premye idantifye li nan Wuhan, Pwovens Hubei, Lachin an Desanm 2019. KOVID-19 lan, se yon nouvo viris ki potko janm koze maladi nan moun ki te egziste anvan yo.

Atravè lemond, KOVID-19 te lakòz dè milye de enfeksyon, sa ki lakòz maladi ak nan kèk ka lanmò. Ka yo gaye nan tout peyi ki nan mond lan, epi plis ka rapòte chak jou.

Kijan KOVID-19 la gaye?

- Ant moun ki nan kontak sere youn ak lòt (nan apeprè 6 pye)
- Atravè ti gout respiratwa ki pwodwi lè yon moun ki enfekte touse, estènnye oswa chita pale
- Ti gout sa yo ka ateri nan bouch oswa nan nen plizyè moun ki tou prè oswa ki ka petèt respire nan poumon yo
- Gen kèk moun ki pa gen sentòm yo men ki kapab simaye viris la.

Meyè fason pou anpeche maladi a se, evite ekspozè ou nan KOVID-19 lan.

Ki plizyè sentòm KOVID-19 lan genyen?

Sentòm yo, oswa konbinezon sentòm yo, ki ka parèt 2 jiska 14 jou apre ekspozisyon yo enkli:

- Lafyèw oswa frison
- Tous
- Souf kout oswa difikilte pou respire
- Fatig
- Misk oswa kò fè mal
- Tèt fè mal
- Nouvo pèt gou oswa paka pran sant
- Gòj fè mal
- Nen bouche oswa nen ki ap koule
- Noze oswa vomisman
- Dyare

Ki sitiyasyon aktyèl KOVID-19 lan nan Maryland?

Enfòmasyon ajou sou tès ak ka ki konte yo nan Maryland disponib nan coronavirus.maryland.gov. Paj la mete ajou chakjou.

Nan dat 13 me, Gouvènè Larry Hogan te anonse kòmansman Premye Etap '[Maryland Fòs: Fèy wout pou relanse](#), ' ki gen ladan faz yon lòd rete nan kay pou rive nan konsèy sektè piblik sou Sekerite Kay, ouvèti Vant an Detay, fabrikasyon, kay pou adore, ak kèk sèvis pèsonèl.

5 jen, Maryland te pase nan Dezyèm Etap nan rekiperasyon ak relouvèti san danje epi gradyèl nan lye travay yo ak biznis ki pa esansyèl. Lòt re-ouvèti nan kad Dezyèm Etap late anonse nan 10 jen, sa ki pèmèt manje yo andedan kay la ak amiz deyò yo rekòmanse sou jen 12.

Sant spòtif ak jimnaz, kazino, galri, ak sant komèsyal reouvri, ak sèten lekòl epi aktivite swen pou timoun rekòmanse 19 jen. Li lòd la nan <https://governor.maryland.gov/wp-content/uploads/2020/06/Gatherings-NINTH-AMENDED-6.10.20.pdf>.

Menm jan ak Premye Etap la, Dezyèm Etap la ap aplike yon apwòch fleksib, yon apwòch kominotè ki bay chak jiridiksyon yo pouvwa pou yo deside sou tan an pou relouvri. Pou reouvèti estati jiridik Maryland la, tanpri vizite <https://governor.maryland.gov/recovery/>

Granmoun aje yo ak moun ki gen problèm sante, ki vilnerab a maladi grav nan KOVID-19, yo fòtman yo rekòmande pou yo rete lakay yo otank posib. Anplwayè yo ta dwe kontinye teletravay pou anplwaye yo lè sa posib ak moun ki ka travay nan kay yo ta dwe kontinye fè sa. Tout mounn ki rete nan Maryland yo ta dwe kontinye mete mask andedan zòn piblik yo, magazen an detay, ak sou transpò piblik.

Enfòmasyon sou kontinyèl repons administrasyon Hogan sou KOVID-19 lan disponib nan <https://governor.maryland.gov/coronavirus/>.

Èske granmoun aje yo gen yon pi gwo risk pou yo malad pi grav nan KOVID-19?

Granmoun aje (160 ane ak plis) ak moun ki gen plizyè kondisyon medikal ke yo konnen deja gen yon pi gwo risk pou yo malad grav, ak nan kèk ka lanmò, si yo vin enfekte nan KOVID-19. Men kèk egzanp sou kondisyon medikal egziste deja yo gen ladan: kansè, dyabèt, maladi kè oswa lòt kondisyon ki gen enpak sou kapasite sistèm iminitè a nan konbat mikwòb yo.

Si ou se yon granmoun aje ki soufri youn oswa plizyè kondisyon sante kwonik, ou ka pran aksyon pou diminye risk pou ou nan ekspozè nan KOVID-19 lan:

- Pran prekasyon chak jou pou kenbe espas ant ou menm ak lòt moun yo
- Rete lwen lòt moun ki malad yo, limite kontak sere epi lave men ou souvan ak savon ak dlo oswa dezenfektan men avèk omwen 60 pousan kontni alkòl
- Evite foul moun otan ke posib

Èske mwen ta dwe itilize yon mask figi?

Nan dat 29 Jiye, Gouvènè Hogan te anonse pwolonjman dekrè pou tout moun mete mask nan tout eta a ki an vigè depi 18 avril. Kounye a yo mande pou kouvri figi w nan zòn piblik yo, nenpòt lè li pa posib pou kenbe distans fizik. Li dekrè a sou <https://governor.maryland.gov/wp-content/uploads/2020/07/Gatherings-10th-AMENDED-7.29.20.pdf>.

Kouvèti twa figi yo kafèt akatikisòti narkay apiger ladarmeteyonechaposwabando ki kouvri nen an ak bouch ou. CDC a gen konseye pedagojik avèk enstriksyon detaye konsènan kouvèti twa figi endijèn, disponib nan <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/prevent-getting-sick/diy-cloth-face-coverings.html>

Oupatadwemete kouvèti fasyal sou moso twa sou jenntimoun ki poko gen 2 zan, nenpòt ki moun ki gen pwoblèm pou respire, oswa ki san konesans, enkapab oswa pa kapab retire mask lasan asistans. Moun ki gen andikap ki paka mete yon mask, yo resevwa akomodasyon rezonab dapre Lwa sou Ameriken ki Andikape yo.

Twalpwoteksyon vizaj ki rekòmande yo, yo pamask chirijikal oswa mask respiratè N-95. Sa yo se pwovizyon kritik ki dwe kontinye aprezève pou travayè swen sante yo ak lòt medikal premye sekouris, jan yo rekòmande oryantasyon yo pa aktyèl gid CDC.

Èske mwen ta dwe anile plan vwayaj la?

MDH te fè sòti yon nòt sou sante piblik pou vwayaj andeyò eta a. Selon nòt la, yo fòmèlman konseye moun Maryland pou yo pa ale nan eta ki gen to ka pozitif yo 10% oswa pi wo. Nenpòt moun ki sòti nan eta sa yo ta dwe fè tès epi mete tèt yo nan karantèn pandan y ap tann rezilta yo.

Nòt sou sante piblik la aplike pou vwayaj pèsònèl, fanmi oswa biznis sou nenpòt fòm. Yo konseye moun Maryland yo pou yo ranvwaye oswa anile vwayaj nan zòn sa yo jouk pousantaj ka pozitif yo bese. Li nòt sou vwayaj la nan [https://phpa.health.maryland.gov/Documents/07.29.2020%20-%20MDH %20Notice%20- %20Out% 20of%20State%20Travel%20Advisory.pdf](https://phpa.health.maryland.gov/Documents/07.29.2020%20-%20MDH%20Notice%20-%20Out%20of%20State%20Travel%20Advisory.pdf).

Nan moman sa a, CDC a rekòmande pou vwayajè yo evite tout vwayaj entènasyonal ki pa enpòtan epi yo wè ke kèk peyi entèdi vwayaj yo. Si ou dwe vwayaje:

- Evite kontak ak moun ki malad.
- Mete yon mask pou kouvri figi ou an piblik.
- Evite manyen zye ou, nen ou, oswa bouch ou avèk men ki pa lave.
- Lave men w yo souvan avèk savon ak dlo pandan omwen 20 segonn. Si savon ak dlo yo pa disponib, itilize yon dezenfektan pou men ki gen alkòl ki gen omwen 60% alkòl.
- Li enpòtan sitou pou netwaye men ou apre ou fin ale nan twalèt la; anvan yo manje; epi apre ou finn touse, etènne oswa mouche nen ou.
- Evite vwayaje si ou malad.

Moun ki gen pi gwo risk pou maladi grav yo, yo avize ke yo dwe evite tout vwayaj ki pa esansyèl.

CDC a rekòmande pou vwayajè yo [ranvwaye tout vwayaj nan bato kwazyè atravè lemond](#).

Vizite sit konsiltasyon vwayaj CDC a pou tcheke avètisman sou vwayaj aktyèl si w ap planifye yon vwayaj aletranje: <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/travelers/index.html>.

Kisa mwen ka fè pou prepare pou KOVID-19?

Granmoun aje yo, yo avize yo pou prepare nan fason sa yo:

- Tcheke medikaman ou preskri regilyèman pou asire w ke ou gen yon rezèv apwopriye; renouvle medikaman preskripsyon ou yo si sa nesèsè
- Gen yon bon kantite medikaman san preskripsyon ak lòt founiti sante, tankou soulaje doulè, remèd nan lestomak, tous ak medikaman pou grip.
- Gen ase atik domestik pou kay, pwovizyon, ak dlo konsa wap prepare pou rete nan kay la
- Konsidere plizyè fason pou w pote manje lakay ou nan rezo fanmi, sosyal oswa komèsyal si ou oblije rete lakay ou pou plis tan ke materyèl ou yo pèmèt
- Rete an kontak ak lòt moun pa telefòn oswa imèl; ou ka bezwen mande èd nan men zanmi, fanmi, vwazen, travayè sante kominotè, elatriye si ou vin malad
- Detèmine ki moun ki ka ba ou swen si moun kap pran swen ou an ta vin malad
- Pratike distans sosyal - kenbe distans ant tèt ou ak lòt moun

Lave men ou apre ou finn mete pwovizyon yo anndan, manyen lajan oswa manyen nenpòt bagay ki soti deyò kay la. Lave men ou souvan avèk savon ak dlo pandan omwen 20 segonn, sitou apre ou fin mouche nen ou, touse, oswa etènne, oswa si ou te nan yon plas

piblik. Mande nenpòt ki moun k ap antre nan kay ou a pou yo lave men yo lè yap antre.

Sèvi ak pwodwi netwayaj komèsyal yo pou siye tout kote ou manyen souvan, tankou:

- Baton andikape yo, chèz pou mache, sipò chèz woulan, manch pou pouse chèz epi pou frennen
- Fren bekan ak men epi chèz pou twalèt, tiyo dlo yo, seri ki nan pòt yo, ak manch pòt frijidè yo
- Manch pou ranmase oubyen pran yon bagay epi bwat konprime yo
- Telefòn, telekomand ak switch limyè

Ki sa ki distans sosyal la?

Pi bon fason pou ralanti pwopagasyon KOVID-19 se nan “distans sosyal”, ki vle di evite kontak sere avèk lòt moun. Sosyal distans ka pran plizyè fòm, tou depann de vi ou ak fanmi ou oswa sitiyasyon k ap viv. Distans Sosyal ka enkli abitud sa yo ak etap sa yo:

- Evite bay la men, anbrase ak lòt kalite salitasyon entim
- Evite vwayaj ki pa nesèsè (founisè swen sante ou a ka gen konsèy espesifik pou sitiyasyon ou a)
- Evite foul moun, espesyalman nan espas ki kwense yo
- Evite komisyon ki pa nesèsè — konsidere fason pou ou gen atik esansyèl yo, tankou manje ak lòt founiti pou kay, ki te pote ou nan sèvis livrezon oswa nan rezo fanmi oswa rezo sosyal yo

Pou granmoun aje, distans sosyal enpòtan sitou paske yo se yon gwoup ki pi gen gwo risk. Li rekòmande pou moun ki gen gwo risk pou yo vin malad grav nan KOVID-19 la rete lakay yo otank posib.

Pandan ke distans sosyal epi pwòp tèt ou an karantèn yo nesèsè pou limite ak kontwòl pwopagasyon maladi a, koneksyon sosyal la enpòtan. Resous Elektronik yo ka epi ta dwe itilize pandan tan sa a. Pale ak zanmi w yo epi fanmi ou yo sou telefòn oswa sou videyo pou rete konekte.

Kisa m dwe fè si mwen panse m gen KOVID-19?

Si ou montre nenpòt nan sentòm KOVID-19 la, rele founisè swen sante ou a epi mande sou pwochen etap yo. Si ou pa gen yon founisè swen sante, kontakte depatman sante lokal ou a.

Kisa mwen ka fè pou sipòte granmoun aje yo?

- Konnen ki medikaman ke granmounn ki pwòch ou an ap pran epi kontakte yo mande yo si yo bezwen renouvèlman medikaman oswa yon pwovizyon pwolonje nan medikaman an
- Pale avèk nenpòt ki ansyen zanmi oswa manm fanmi an regilyèman pa imel oswa telefòn pou wè si yo bezwen asistans, manje, dlo oswa lòt founiti. Toujou lave men ou epi kenbe yon distans ki an sekirite lè w ap vizite.
- Si yon moun ou renmen ap viv nan yon etablisman swen, kontwòl sitiyasyon

an — mande etablisman an sou pwotokòl li yo si gen yon epidemi ak kòman sante lòt rezidan yo ye

Kòman MDH ede sant sante yo?

MDH ap travay avèk etablisman swen Maryland pou asire ke yo prepare pou KOVID-19 la. MDH te bay enstalasyon yo edikasyon sou siy ak sentòm KOVID-19 la epi li te mande fasilite yo pou yo patikilyèman vijilan nan rekonèt ak rapòte ka potansyèl KOVID-19.

29 avril, Gov. Hogan te bay yon nouvo lòd pou pwoteje rezidan yo ak anplwaye nan kay yo pran swen ti granmoun, tankou:

- Yon tès inivèsèl pou tout rezidan yo ak anplwaye nan tout kay yo pran swen ti granmoun nan Maryland kèlkeswa si yo se sentòm. Kay yo pran swen ti granmoun yo pral klase dapre lòd priyorite nan fonksyon iminan dapre yon epidemi oswa yon risk pou menas k ap monte kounye a, epi nenpòt anplwaye ki teste pozitif yo pral egzeyate imedyatman nan izolasyon.
- Obligatwa konfòmite ak koperasyon ak ekip grèv leta yo.
- Evalyasyon chak jou pou rezidan yo avèk yon doktè, enfimiyè pratisyen, asistan doktè, oswa enfimiyè ki anrejistre.
- Elaborasyon plan pèsònèl nan ranfòsman efektif pou asire kontinite swen yo an ka yon epidemi. Pou ede nan efò sa a, eta a ap konplete ekip grèv yo avèk nouvo ekip tranzisyon, ki pral bay pèsònèl klinik pou ijans nan mezon retrèt yo ki gen yon kriz anplwaye yo.
- Ajou enfòmasyon regilye pou rezidan yo, reprezantan rezidan yo, ak anplwaye konsènan enfeksyon KOVID-19.

Plis enfòmasyon sou lòd la ki disponib nan

<https://governor.maryland.gov/wp-content/uploads/2020/04/Nursing-Homes-Amended-4.29.20.pdf>

26 jen, Gouvènè Hogan te anonse lòt direktiv adisyonèl pou etablisman k ap bay swen ak asistans ki gen ladan tès inivèsèl ak mask figi pou anplwaye yo ak vizitè yo, egzajans pou egzamine chak semèn anplwaye yo, ak vizit limite yo.

Enstalasyon k ap viv avèk èd yo dwe satisfè yon seri kondisyon ki kòmanse ap detann nenpòt restriksyon, tankou:

- Etablisman an pa dwe fè eksperyans ak yon epidemi kontinyèl KOVID-19, ki defini kòm youn oswa plis ka konfime KOVID-19 nan yon rezidan oswa yon manm pèsònèl la.
- Absans tout ka KOVID-19 la nan etablisman an nan dènye 14 jou yo.
- Kontwòl sous inivèsèl yo dwe an plas, ki egzije nenpòt lòt moun k ap antre nan etablisman an pou yo mete yon mask figi oswa twal figi kouvri tout tan pandan y ap nan etablisman an.
- Anplwaye yo dwe gen aksè a bon ekipman pwoteksyon pèsònèl (PPE).

Depi yon etablisman respekte kondisyon yo, vizit limite yo akseptab si:

- Vizitè yo ak moun ki abite la yo mete yon mask pou kouvri figi yo nan tout tan.
- Vizitè ak rezidan yo kenbe yon bon distans sosyal nan tout tan.
- Pa gen yon epidemi kontinyèl nan etablisman an.
- Anplis de sa, li seryezman rekòmande ke pa dwe gen plis pase de vizitè nan yon tan pou chak rezidan pou chak vizit.

Li [lòd](#) ak [gid MDH la](#).

Rekòmandasyon yo pou kontwole enfeksyon ak prevansyon KOVID-19 nan lokal ki sèvi granmoun aje yo disponib nan <https://coronavirus.maryland.gov/pages/hcf-resources>.

Enfòmasyon nan CDC pou etablisman swen alontèm disponib nan: [cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/healthcare-facilities/prevent-spread-in-long-term-care-facilities.html](https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/healthcare-facilities/prevent-spread-in-long-term-care-facilities.html).